

ספר בראשית פרשת בראשית

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ:
סדר ב': אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים אֶרֶץ וּשְׁמַיִם:

אדם הראשון מכיר את הקב"ה בשם הוי"ה, וכך הוא מזכיר אותו. הוא משתמש בשני השמות ומבאר כי שמו של אלהים שכתב את הסדר הראשון הוא ה'.

בסדר השני מסתיים סיפור הבריאה. הסדר מסתיים ויעש יי אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם.

הסדר השלישי מתחיל ויאמר יי אלהים הן האדם היה כאחד ממנו, וכו'. נחלקו חז"ל אם קין והבל נולדו לאחר החטא, או לפניו. לפי השיטה שנולדו אח"כ, מובנת היטב סיבת תחלת הסדר כאן. אך גם לפי השיטה שקין והבל נולדו קודם החטא, הרי כאן מתחילה התורה לבאר על לידת קין והבל, ותחלת התפתחות העולם, וכבר לא שייך לאדם הראשון בגן עדן.

בסדר זה מסופר על לידת קין והבל. אדם וחוה משתמשים בשם ה' אותו הם מכירים. לכן בפרשה זו, נזכר רק שם ה' (ועדיין צריך לבאר מה שאמרה חוה כי שת לי אלהים. ואולי בגלל שהבריאה מכאן ואילך ממשיכה מקין ומשת, שייכת לידת שת לעצם הבריאה שנבראה בשם אלהים).

הסדר הרביעי מתחיל זה ספר תולדות אדם. כאן חוזרים לעניין הבריאה, ולכן כאן נזכר שוב שם אלהים.

אציין כאן מה שכבר כתבתי מספר פעמים לגבי חלוקת הסדרים היהודית מול חלוקת הפרקים הנוצרית -שלעצמנו נדפסת ברוב ככל החומשים, וכתוצאה מכך נאלצים רוב עם ישראל להשתמש בה:- החלוקה הנוצרית לפרקים חולקה ברשעותם במכוון באופן הנוגד את מה שקבלנו בתורה שבכתב ובתורה שבע"פ. ציון הפרק הראשון מוכיח זאת: לדידן, יום השבת הוא החותם את ששת ימי המעשה. כאן מתחיל סדר ב' לפי החלוקה היהודית. לפי החלוקה הנוצרית מתחיל הפרק השני מיד אחרי סיומו של יום הששי, כי לפי אמונתם המעוותת אין קשר בין ששת ימי המעשה של בריאת העולם לששת ימי השבוע שלנו. ממילא גם השבת לפי דעתם אינה שייכת לימי המעשה שלפניהם. אציין מה שהעיר הרב פון זצ"ל בהקדמה לחומש **המסורה** המחולק לפי החלוקה היהודית -שההפסק פרק הראשון לפי החלוקה הנוצרית הוא באמצע התיבות בהן נרמז שם הוי"ה (יום חששי. ויכלו חשמים). והוא רמז למה שאמרו חז"ל על הפס' 'כי ראתה גוים באו מקדשה', אלו ספרי תורה. כי ראתה באו מקדשה סופי תיבות שם

בשבת זו אנו מתחילים את החומש הראשון מחמשת חומשי התורה: חומש בראשית, הנפתח במעשה בראשית ובריאת העולם, השתלשלות העניינים עד האבות הקדושים, ואח"כ תולדות האבות הקדושים עד ירידת עם ישראל למצרים. החומש מסתיים בפטירת יעקב אבינו במצרים.

בשני הסדרים הראשונים של חומש בראשית מבואר כל סדר מעשה בראשית בשני אופנים.

בסדר הראשון מסופר כל מעשה בריאת העולם בששה ימים, ואחריהם יום השבת, בו נח הקב"ה.

בסדר השני חוזר ומספר על בריאת העולם אך באופן שונה. נעמוד כאן על הבדל בולט מאד בין שני הסדרים: בסדר הראשון נזכר בכל פעם רק שם אלהים. בסדר השני לעומת זאת, נזכר שם ה' אלהים. רש"י בפירושו על הפסוק הראשון כתב: ולא אמר ברא ה'. שבתחלה עלה במחשבה לבראותו במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים, והקדים מדת רחמים ושתפה למדת הדין. והיינו דכתיב: ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים.

כפי שכבר ביארתי במקום אחר, המהות של שם אלהים זה תואר של שררה, אך אינו שם. כתואר שררה, הוא מורה על מידת הדין (ומצינו כן בכמה מקומות). שם הוי"ה זה שמו של הקב"ה, והוא מיוחד לעם ישראל (הרחבתי על כך בעלונים של פרשות שמות וארא ובא אשתקד).

אביא כאן את ביאורו של ידידי איש עיה"ק והמקדש הגר"א **ובר שליט"א**, והוספתי על דבריו מעט (המדייק יווכח כי הדברים מסתדרים יפה עם דברי רש"י -בשם חז"ל- שהובאו לעיל):

יש כאן בעצם כעין שני ספרים:

הסדר הראשון הוא בריאת העולם ביחס לעולם עצמו. חלק זה נכתב על ידי הקב"ה עצמו, בו מספר על בריאת העולם.

הסדר השני חוזר ומספר על בריאת העולם אך ביחס לאדם. חלק זה נכתב כביכול ע"י אדם הראשון, בו מספר על עצמו.

הקב"ה מספר על הבריאה שברא, אך לא כותב את שמו, אלא רק את תוארו.

בצלאל אריאל שליט"א את תנ"ך **שיבה לבצרון** המחולק רק לפי החלוקה היהודית (לתועלת אלה שעדיין לא הורגלו, הוא מדפיס בנפרד טבלה של השוואות בין שתי החלוקות).

הוי"ה בהפסק תיבת 'גוים' באמצע, והגויים בחלוקתם המקולקלת הפסיקו את שם הוי"ה. ב"ה, בזמננו ישנה התעוררות לחזור ולהשתמש בחלוקה היהודית. **הגרמ"א פוזן זצ"ל** הוציא לאור חמשה חמשי תורה על פי החלוקה היהודית, וממש לאחרונה הוציא **הרה"ג**

התורה והמצוה פנימיות המצוה

להביא לידי קיום הדברים למעשה. אצל אותם לומדים, כשהם מנסים להבין את הפנימיות של המצוות, הם פונים לכל מיני ספרים שחוברו על ידי אנשים גדולים שכתבו את דבריהם אחרי שמלאו כריסם בש"ס ופוסקים. את הדברים כתבו לא כעיקר, אלא כתוספת, ועל פי רוב לא עבור כל אדם, אלא רק עבור מי שנמצא בדרגה מסויימת (אלה הגיע רק לאחר שלמד את התורה כראוי). אותם אומללים, בחיפושם אחר ה"פנימיות", פונים לפעמים לשדות זרים, וד"ל.

לא מזמן שמעתי איזה דרשן ששאל שאלה: השבת היא מקור הברכה, וממנה השפע לכל ימי השבוע הבא. שאל אותו דרשן: מדוע אם כן לא צוותה התורה לעשות את השבת דווקא בתחלת השבוע. לא נשארתי לשמוע את המשך דבריו, ולא הייתי רוצה לשמעם. דבר אחד ברור: נכון שעניין השפעת השבת על ימי השבוע נזכר בספרים, אך אפילו ילד כבן ארבע שכבר למד כראוי את מעשה בראשית, לא אמור להעלות על דעתו לשאול שאלה כזו. כל מי שלומד היטב את מעשה בראשית, מבין גם את עניינה של השבת ביחס לימים שלפניה.

הארכתי כבר בכמה מקומות כי לשם קיום תר"ג מצוות התורה הקדושה עלינו לדעת את התורה שבכתב ואת התורה שבעל פה. בתורה שבכתב כתובות המצוות, בתורה שבעל פה אנו לומדים את הלכות המצוות; במשנה את ההלכות עצמן, ובתלמוד את מקורות הדינים שמשנה, וכן מה הדין במקרים מסויימים שלא נשנו בפירוש במשנה (ואת הדינים הללו לומדים מדינים שנשנו במשנה). בתלמוד מגיעים לפסק ההלכה במקום שיש מחלוקת.

אך לפני כל זה, יש את הפנימיות של המצוות (יש המגדירים זאת "הנשמה של המצוה"). בכל התורה כולה ישנן פרשיות שיש בהן רק סיפור דברים, ולא ציווי המצוות. בחלקים אלה אנו לומדים את הפנימיות של המצוות.

לצערנו, בדורנו יש רבים שאינם לומדים בסדר הזה. אלא, את חמשה חומשי תורה לומדים רק לצורך קריאת שמ"ת, את המשנה הם לומדים בזמנים בהם יש בהם כביכול איזה "עניין" (כמו לע"נ, וכדומה), את הגמרא הם לומדים באופן שאינו יכול

ויהי רצון שנזכה ללמוד כראוי את כל התורה הקדושה ולעבוד את השי"ת בשמחה כראוי

להערות והארות בענייני העלון:

יחזקת נוימן קצות החשן 9/6 מודיעין עילית. 0527167567. דוא"ל: yn0527167567@gmail.com. וכן בקו **התורה והמצוה** 0773541079 ניתן לתרום (גם הנעזרות לע"נ, להצלחת, וכד') בעמדות **נדרים פלוס**: 'עדת יראים-אושטרייך' לשונית 'תרומות עבור קונטרסים וחיבורים'.

זמני התפלות בקהלתנו ק"ק עדת יראים-אושטרייך מודיעין עילית (נתיבות המשפט 111 ב')

שב"ק פרשת בראשית: מנחה בחול: 6:05. מנחה עש"ק ובשב"ק: 5:25. שחרית בשב"ק (קבוע): 8:30. ערבית מוצש"ק: 6:40. השנה נאמר אי"ה את מערכת היוצר לר' שלמה סולימן

פרשת נח: מנחה בחול: 5:55. מנחה בעש"ק ובשב"ק: 5:20. ערבית מוצש"ק: 6:35.

יבנה המקדש: בראשית : כהונה: **יבין** לוי: **הותיר**. השיר: **הזיו לך והבאר**. מסכת שבת: כא. נח : כ': **גמול ל'גדלתי**

ברכת מזל טוב

לרה"ג דוד הכהן מונק שליט"א

רב הקהילה השכנה קהלת קדש תורה ותפילה וראש בית ההוראה טהרת הכהנים
לרגל שמחת אירוסיו בתו בשעה טובה ומוצלחת